

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3To/46/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8316010579
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Sninský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8316010579.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Sninského a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Moniky Halkociovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 06.09.2018, v trestnej veci proti obž. I. U. pre zločin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a iné, o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/105/2016 zo dňa 29.06.2017, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/,e/, ods. 2 Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o treste.
Na základe § 322 ods. 3 Tr. por.
Obžalovanému
I. U., nar. XX.X.XXXX v R., trvale bytom R.,
C. XXXX/XX

u k l a d á

Podľa § 345 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l/, k/, § 37 písm. m/, h/, § 38 ods. 2, § 39 ods. 2 písm. d/ Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. ú h r n ý trest odňatia slobody vo výmere 32 /tridsaťdva/ mesiacov.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. výkon trestu odňatia slobody podmienične o d k l a d á s probačným dohľadom a podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. u r č u j e skúšobnú dobu na 5 /päť/ rokov.

Podľa § 51 ods. 2, ods. 3 písm. f/ Tr. zák. u k l a d á obmedzenie spočívajúce v zákaze kontaktu s poškodeným I. D. a poškodeným U. D. v akejkolvek forme, vrátane kontaktovania prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby alebo inými obdobnými prostriedkami.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné uznal obž. I. U., vinným zo zločinu krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1, 3 Tr. zák. a zo zločinu krivej výpovede a krivej prisahy podľa § 346 ods. 1, 4 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

- dňa XX.XX.XXXX podal na Okresnom riaditeľstvo PZ v R. trestné oznámenie na I. D. a U. D., na základe ktorého bolo vyšetrovateľom OKP OR PZ Humenné dňa 18.12.2012 pod sp. zn. ORP-850/OVK-HE-2012 začaté trestné stíhanie za zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, 2 písm. a/, b/, d/ Tr. zákona, zločin marenia spravodlivosti podľa § 344 os. 1 písm. d/ Tr. zákona a prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. a/, b/ Tr. zákona, spáchané formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona, dňa 18.12.2015 obv. I. U. v tejto veci vypovedal v procesnom postavení svedka -

poškodeného, jeho výpoveď mala podstatný význam pre rozhodnutie v tom, že I. D. a U. D. bolo dňa 19.12.2012 obv. I. U. na svojej pôvodnej výpovedi zotrval a zo spáchania uvedených trestných činov v tom čase obvinených I. D. a U. D. usvedčoval, následne dňa 17.01.2013 obv. I. U. v prípravnom konaní ako svedok poškodený, ako aj v konaní pred súdom vedenom pod sp. zn. 4T/8/2014 v dňoch 29.04.2014 a 01.08.2014 svoju výpoveď zmenil a uviedol, že ním doteraz uvádzané skutočnosti nie sú pravdivé, v dôsledku čoho Okresný súd Humenné rozsudkom sp. zn. 4T/8/2014 zo dňa 12.08.2014 obžalovaných I. D. a U. D. oslobodil spod obžaloby.

Za to mu bol uložený podľa § 345 ods. 3 Tr. zák. za použitia § 36 písm. l/, n/, § 37 písm. m/, h/, § 38 ods. 2, § 41 ods. 1, 2, § 39 ods. 1, 2 písm. c/ Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. súd obžalovanému výkon uloženého trestu odňatia slobody podmienene odložil a podľa § 51 ods. 1, 2 Tr. zák. mu určil skúšobnú dobu v trvaní 30 (tridsať) mesiacov s probačným dohľadom.

Podľa § 51 ods. 4 písm. e/ Tr. zák. uložil obžalovanému povinnosť osobne alebo verejne sa ospravedlniť poškodeným.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d/ Tr. zák. uložil obžalovanému ochranné protialkoholické liečenie, ktoré sa bude vykonávať ambulantnou formou.

Proti tomuto rozsudku v neprospech obžalovaného podal v zákonnej lehote písomne okresný prokurátor odvolanie, ktoré v dodatočne písomnom odôvodnení vymedzil tak, že výrok o uloženom treste považoval za nezákonný a nepostačujúci na nápravu obžalovaného ako aj na ochranu spoločnosti. Podľa odvolateľa mal byť obžalovanému uložený úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody pri dolnej hranici trestnej sadzby, nakoľko u tohto obžalovaného absentovalo splnenie podmienok uvedených v § 39 ods. 1 Tr. zák., pretože pre použitie tohto ustanovenia nepostačovalo, že sa obžalovaný priznal, že oľutoval svoje konanie, že sa ospravedlnil poškodeným, lebo protiprávnym konaním obžalovaného bol spôsobený obzvlášť závažný následok v podobe väzby poškodených. Podľa odvolateľa neboli zistené ani také pomery obžalovaného, ktoré by použitie uvedeného ustanovenia odôvodnili, lebo obžalovaný bol doposiaľ jedenásťkrát súdne trestaný, naposledy trestným rozkazom Okresného súdu Humenné sp. zn. 0T77/2015 zo dňa 24.09.2015 za trestný čin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f/ Tr. zák., za ktorý mu bol uložený trest povinnej práce, pričom takto bol odsúdený až po spáchaní predmetných zločinov a aj podľa výpisu z evidencie priestupkov sa obžalovaný dopúšťal priestupkov proti majetku, proti verejnému poriadku a proti poriadku a správe, pričom po spáchaní predmetnej trestnej činnosti sa dopustil celkovo siedmich takých priestupkov. Preto okresný prokurátor navrhol, aby krajský súd zrušil v napadnutom rozsudku výrok o treste ako nezákonný a obžalovanému uložil úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody pri dolnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia spolu s ochranným protialkoholickým liečením a povinnosťou ospravedlniť sa poškodeným.

Na základe takto podaného odvolania postupoval krajský súd v intenciách ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a keďže krajský súd v danom prípade nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., preskúmal len napadnutý výrok rozsudku, teda výrok o treste, a zistil, že napadnutým výrokom bolo porušené ustanovenie Trestného zákona a obžalovanému bol uložený neprimeraný trest.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia plynie, že súd prvého stupňa vychádzal zo základných zásad pre ukládanie trestov upravených v ustanovení § 34 a nasl. Tr. zák., pričom podľa jeho názoru boli zistené poľahčujúce okolnosti § 36 písm. l/, n/ Tr. zák., teda že k spáchaniu skutku sa dobrovoľne priznal, oľutoval ho a napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom a priťažujúce okolnosti uvedené v § 37 písm. m/, h/ Tr. zák., teda že bol už za trestný čin odsúdený a spáchal viac trestných činov, pričom odkázal na použitie ustanovenia § 38 ods. 2 Tr. zák. a § 41 ods. 1 Tr. zák. Okresný súd bol toho názoru, že v danom prípade bolo odôvodnené použitie § 39 ods. 1 Tr. zák. vzhľadom na postoj obžalovaného

k svojmu konaniu, zohľadniac úplné priznanie viny obžalovaným, úprimné oľutovanie trestného činu, ospravedlnenie sa poškodeným, a taktiež aj to, že aj momentálnym spôsobom života sa snaží preukázať svoju nápravu, lebo inak by uloženie trestu odňatia slobody v zákonom stanovenej trestnej sadzbe bolo obžalovaného nespravodlivé, neprimerane prísne, skôr kontraproduktívne ako účelné. Okresný súd považoval za príliehavé a aj spravodlivé nielen pre obžalovaného, ale i pre spoločnosť, ak obžalovanému bude daná šanca na prevýchovu a šanca dokázať, že sa polepšil.

So všetkými závermi okresného súdu týkajúcimi sa výroku o treste sa odvolací súd nemohol stotožniť. Obžalovaný bol uznaný vinným zo zločinu krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1, 3 Tr. zák. a zo zločinu krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1, 4 Tr. zák., u ktorých Trestný zákon ustanovuje trestnú sadzbu trestu odňatia slobody od štyroch rokov do desať rokov.

Podľa § 34 ods. 1 Tr. zák. trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 Tr. zák. pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Podľa § 34 ods. 3 Tr. zák. trest má postihovať iba páchatela tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Z predloženého spisu vyplynulo, že na hlavnom pojednávaní konanom dňa 29.06.2017 bolo prijaté vyhlásenie obžalovaného, že je vinný z predmetného skutku.

Krajský súd sa nestotožnil s názorom okresného súdu, ktorý v konaní obžalovaného zistil aj poľahčujúcu okolnosť uvedenú v § 36 písm. n/ Tr. zák. V prípravnom konaní obžalovaný pri svojom výsluchu dňa 15.04.2016 uvádzal, že jeho usvedčujúca výpoveď bola pravdivá. V prípravnom konaní uvádzal aj to, že sa zlakomil na S. D. a U. D. ponúkané peniaze, spolu zobral tak 100 eur a pred pojednávaniami pil pálenku, a potom na súde splietal nezmysly. Až na hlavnom pojednávaní jednoznačne priznal spáchanie trestného činu a uznal svoju vinu.

Poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l/ Tr. zák. spočíva v priznaní sa páchatela k trestnej činnosti a zároveň jej úprimnom oľutovaní. Poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n/ Tr. zák., ktorá je zohľadnená po postupe v zmysle § 257 ods. 7 Tr. por. vedúcemu k nevykonaniu dokazovania v určitom rozsahu na hlavnom pojednávaní, a umožnenie takéhoto zjednodušeného postupu v konaní súdu je síce vo všeobecnosti potrebné považovať za napomáhanie súdu pri objasňovaní trestnej činnosti, no vzhľadom na nejednoznačnosť priznania obžalovaného v prípravnom konaní v prejednávanej veci muselo dôjsť k objasňovaniu okolností dôležitých pre trestné konanie zo strany orgánov činných v trestnom konaní bez významnej uľahčujúcej aktivity obžalovaného a aj pre malý rozsah dôkazov, ktoré nebolo potrebné v súvislosti s výrokom o vine vykonávať neznameno prijatie vyhlásenia obžalovaného o vine výrazné urýchlenie konania /obaja poškodení, ktorých výsluch bol navrhovaný prítomní na hlavnom pojednávaní boli, nebol navrhnutý osobný výsluch ďalších svedkov a na vykonanie ostatných dôkazov nebola potrebná aktivita obžalovaného, ktorý žiadne návrhy na vykonanie ďalších dôkazov nemal/. Nenastala tak situácia, že by poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. l/ a § 36 písm. n/ Tr. zák. bolo v prejednanom prípade potrebné u obžalovaného zohľadniť kumulatívne.

Na rozdiel od okresného súdu však krajský súd dospel k záveru, že keď sa na hlavnom pojednávaní dňa 29.06.2017 obžalovaný poškodeným I. D. a U. D. ospravedlnil za okolnosti, že poškodení podľa vlastného vyjadrenia si voči obžalovanému škodu neuplatňujú v spojení s tým, že obžalovaný porušil popri záujme na ochrane riadnej činnosti orgánov verejnej moci najmä záujem na ochrane občanov pred lživými útokmi na ich práva, slobodu a česť, pričínal sa o odstránenie škodlivých následkov trestného činu. Preto krajský súd prihliadal v tomto prípade aj na poľahčujúcu okolnosť uvedenú v § 36 písm. k/ Tr. zák. Výsledne bol pomer zistených príťažujúcich a poľahčujúcich okolností v rovnováhe, a tak nemal vplyv na trestnú sadzbu.

Trestnú sadzbu však bolo potrebné upraviť postupom podľa § 41 ods. 2 Tr. zák., teda s použitím tzv. asperačnej zásady zvýšiť hornú hranicu trestnej sadzby o tretinu, lebo obžalovaný viacerými skutkami spáchal dva zločiny. Výsledne tak v prípade obžalovaného bola použiteľná trestná sadzba trestu odňatia

slobody ustanovená Trestným zákonom od štyroch rokov do trinásť rokov a štyri mesiace. Použitie ustanovenia § 42 ods. 1 Tr. zák. vo výroku o treste nebolo namieste, pretože sa nevzťahuje na situáciu viacčinného súbehu ale na súbeh jednočinný, keď jedným konaním páchatel' spácha viac trestných činov, hoci aj viac zločinov.

Aj krajský súd však dospel k záveru, že v prejednávanej veci boli splnené podmienky pre mimoriadne zníženie trestu, aj keď nie postupom použitým okresným súdom. Nemožno sa totiž stotožniť s názorom okresného súdu, ktorý postupoval pri použití mimoriadneho zníženia trestu podľa ustanovení § 39 ods. 1, 2 písm. c/ Tr. zák., pretože z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by vzhľadom na okolnosti prípadu a pomery páchatel'a, a že by vzhľadom na zdravotný stav obžalovaného, ktorý mal podľa okresného súdu spáchať trestnú činnosť v stave zmenšenej pričetnosti, bolo možné za súčasného uloženia ochranného liečenia dosiahnuť ochranu spoločnosti aj trestom kratšieho trvania, a že by práve z týchto dôvodov bolo použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom pre páchatel'a neprímerane prísne, a že potom práve z dôvodov uznaných okresným súdom v napadnutom rozsudku na zabezpečenie ochrany spoločnosti by postačoval aj trest kratšieho trvania.

Obžalovaný je slobodný a bezdetný, nemá teda žiadne rodinné záväzky, ktoré by vyžadovali jeho osobnú prítomnosť tak, aby uloženým trestom neboli sekundárne postihnuté iné osoby. Jeho pomery možno hodnotiť skôr za bežné v populácii, ako za výnimočné. Ani okolnosti prípadu nie sú ničím výnimočné. Prítomnosť okolnosti podmieňujúcej použitie vyššej trestnej sadzby pri oboch spáchaných zločinoch v podobe závažného následku je skôr skutočnosťou vylučujúcou tento dôvod postupu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. Rovnako krajský súd nezistil, že by obžalovaný preukázateľne spáchal niektorý z predmetných zločinov v stave zmenšenej pričetnosti. Záver o tom, že obžalovaný sa mal trestných činov dopustiť v stave zmenšenej pričetnosti sa opierala len o teoretickú úvahu znalca I.. Z. Porvažnika, ktorý vyšetril duševný stav obžalovaného, úvahu, ktorá nebola potvrdená žiadnym objektívnym dôkazom /na čo znalec vo svojej výpovedi aj poukázal/. Naopak, z predloženého spisu vyplývalo, že obžalovaný ani pri podávaní trestného oznámenia, ani pri predmetných výsluchoch v prípravnom konaní a v konaní pred súdom vypovedal bez toho, že by bol pod vplyvom alkoholu, čo aj sám pri týchto výsluchoch potvrdil. Nakoniec ani okresný súd neukladal ochranné liečenie podľa § 73 ods. 2 písm. a/ Tr. zák., ale na základe toho, že páchatel' spáchal trestný čin pod vplyvom návykovej látky alebo v súvislosti s jej užívaním /§ 73 ods. 2 písm. d/ Tr. zák./.

Ak možno páchatel'ovi trestného činu pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4, Trestného zákona, teda v situácii vopred dohodnutého trestu, možno (teda nie obligatórne) naposledy označené ustanovenie per analogiam a pri použití argumentu a minori ad maior (od menšieho k väčšiemu) použiť aj v prípade uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/, c/Trestného poriadku (po prijatí takého vyhlásenia súdom), keďže páchatel' (procesne ako obžalovaný) neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny (dokonca) bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu. /Stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2017, sp. zn. Tpj 55/2016, publikované pod R 44/2017/

Krajský súd po zohľadnení prijatého vyhlásenia obžalovaného o vine dospel k záveru, že v prejednávanej veci je namieste postupovať podľa § 39 ods. 2 písm. d/ Tr. zák. s použitím analógie s konaním o dohode o vine a treste a znížiť spodnú hranicu trestnej sadzby o jednu tretinu. Obžalovaný vyhlásil svoju vinu so znalosťou trestných sadzieb ustanovených Trestným zákonom v prípade oboch spáchaných zločinov a s plným vedomím hrozby uloženia nepodmienečného trestu odňatia slobody. Svojím priznaním a prejavenu ľútosťou spojenou s ospravedlnením poškodeným obžalovaný pritom prejavil sebakritický náhľad na svoju trestnú činnosť, čím zvýšil pravdepodobnosť možnosti svojej nápravy a pravdepodobnosť toho, že účel trestu je možné dosiahnuť aj trestom kratšieho trvania ukladaným v rámci zákonného obmedzenia uvedenom v § 39 ods. 4 Tr. zák.

Zo znaleckého posudku MUDr. Z. C., znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria vyplývalo, že obžalovaný je ľahko duševne zaostalý, jeho stav je trvalý neovplyvniteľný.

Obžalovaný spáchal dva zločiny za okolnosti, že podľa údajov odpisu registra trestov od roku 1983 do 2005 bol odsúdený spolu osemkrát, z toho sedemkrát vykonal uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, ktoré boli ukladané najmä za majetkovú trestnú činnosť, pričom naposledy vykonal trestným

rozkazom Okresného súdu Humenné sp.zn. 1T/70/2005 zo dňa 21.06.2005 za trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 171 ods. 1 písm. f/ Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov v II. NVS dňa 25.11.2006. Do spáchania predmetnej trestnej činnosti, viac ako šesť rokov nepáchaním trestnej činnosti preukázal, že sa vie správať tak, ako to zodpovedá účelu trestu uvedenému v § 34 ods. 1 Tr. zák.

Na druhej strane obžalovaný však po spáchaní predmetných zločinov spáchal prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f/ Tr. zák. /odsúdenie vzťahujúce sa na tento prípad bolo síce zahladené, no táto skutočnosť nebráni hodnotiť osobu obžalovaného aj vzhľadom na toto jeho konanie/ a opakovane sa dopustil siedmich priestupkov, čo viedlo krajský súd k záveru, že bude nevyhnutné zmeniť výrok o treste v sprísnení skúšobnej doby, po ktorú bude musieť preukázať schopnosť viesť riadny život. Prejavený sebakritický postoj obžalovaného, špecifiká jeho osobnosti potvrdené znaleckým skúmaním v spojení s priaznivým hodnotením jeho osoby z miesta bydliska, jeho pomermi a skutočnosťou, že od 18.01.2016, kedy spáchal priestupok proti verejnému poriadku, nebol postihnutý za protispoločenské správanie nasvedčujú tomu, že možnosť nápravy obžalovaného trestom nespojeným s výkonom trestu je opodstatnená.

Ani krajský súd na dosiahnutie účelu trestu nepovažoval za potrebné ukladať trest odňatia slobody a zároveň rozhodnúť o spôsobe výkonu tohto trestu, pričom dospel k záveru, že primeraným trestom v tomto prípade bude úhrnný trest odňatia slobody vo výmere tridsaťdva mesiacov s tým, že počas plynutia skúšobnej doby podmienčného odsúdenia v trvaní piatich rokov, teda v zákonom najvyššej prípustnej dobe, sa obžalovaný podrobí probačnému dohľadu. Závažná povaha prípadu totiž vyžaduje, aby obžalovaný až po takú dobu spôsobom svojho života preukázal trvalosť svojho polepšenia. Obžalovaný sa bude musieť podrobiť podmienkam vykonávaného probačného dohľadu a dodržať uložený zákaz kontaktu s poškodenými. Po zistení splnenia podmienok § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. preto dospel krajský súd k záveru, že trest, ktorý uložil je trestom zákonným a primeraným. Obžalovaný si ale musí jednoznačne uvedomiť, že spôsobom svojho života, dodržiavaním podmienok probačného dohľadu a nielen nepáchaním trestných činov a priestupkov ale celkovým plnením si svojich občianskych povinností, bude počas plynutia skúšobnej doby preukazovať, že účel trestu v jeho prípade nemusí byť dosiahnuteľný až výkonom trestu odňatia slobody.

Na základe vyššie uvedených dôvodov potom krajský súd napadnutý rozsudok vo výroku o treste zrušil a o treste sám rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je Prípustný.